

Један изједујашак па ---

--- Петар Хаџи Божковски

ЕКСПЛОЗИЈА ПРЕ ВИЗИЈЕ

Скулптор и графичар Петар Хаџи Божков рођен је 1928. године у Скопљу. Потпишле Академије ликовних уметности провео је дуже време на допунским студијама у Енглеској и САД. Разговарали смо са Хаџи Божковим о његовом скулпторском раду, на изложби „Савремене македонске уметности“, која се ових дана одржава у Београду у Музеју савремене уметности.

— Шта Вас је посвађало са реалистичком фактуром?

Сукоб и темпо савременог живљења, и много ствари око нас које су задржале класичну форму управо нас гурају у један други израз. Ето мале контрадикторности. Не може се живети на један начин а стварати на други. Реч је о ослобађању, стварању, креативности. Моја путовања, нарочито боравак у Америци, допринала су формирању визуелне амбијентације ритмова савременог живота. То је био и сукоб и судар, и ево резултата. Након двогодишњег рада на разрађивању ритмова, најпре у графици, недавно сам почeo то да преносим у пластику, држећи се метала. Почетак мог рада на скулптури има извесних дугова стваралаштву Хенрија Мура. Чак свесно. Човек мора да крене од нечег што је прихватио и што је једноставно. Након тога моји лични сусрети и разговори са Муром, у Енглеској, такође су дали свој резултат. Тадашњу форму сам разбио да би тек део разбијене форме био елемент даљег скулпторског изражавања, који је наметнуо и погодан материјал — метал.

До разбијене форме могла је довести једино експлозија, то је повезано са човековом личношћу, индивидуалношћу а и савременим животом.

— Шта мислите о новим правцима у уметности, да ли се искључују, и да ли су нови правци увек ризикујући?

— Сваки нов облик изражавања је ризик. Свако ново тражење. Међутим, не можемо се сасвим ослободити традиције. У Америци има покушаја „да оперемо руке“, стерилишемо све што је савремено до јуче било, јер мање-више брзо постаје класично оно што је било до јуче. Мишљења сам да је немогуће створити потпуно нов сензибилитет, јер је и свет у континуитету.

— Ви сте правила визуелна објашњења савремене музике, домаћих и страних аутора, на концертима у Скопљу...

— Само оне музике са којом могу да нађем заједнички језик. То је покушај синтезе — света музика и визије. Публика је то управо невероватно добро примила. Визија је била допуна музике и музика илустрација визије. Следећи експеримент биће: музика, ликовна визија и предмет у покрету; човек као предмет, изван класичних форми, ни као балет, ни као глума; то је тешко објашњавати, препустите-ћемо представи...

В. Ст.